

SAKSFRAMLEGG

Ny organisasjonsform Krødsherad frivilligsentral

Utvalgssak	Utvalg	Møtedato
	Kommunestyre	16.09.2025

Kommunedirektørens innstilling:

Kommunedirektøren anbefaler følgende innstilling til kommunestyret:

- Krødsherad frivilligsentral endrer organisasjonstilknytning til å bli en kommunal enhet i styringslinja til kommunedirektøren.
- Det opprettes to ressursgrupper, en ekstern og en intern, som yter innflytelse på sentralens innhold.
- Vedlagte forslag til nye vedtekter vedtas.
- Gjeldene samarbeidsavtale mellom Krødsherad kommune og Krødsherad Frivilligsentral avvikles.
- Evaluering av ny organisasjonsform legges fram for politisk behandling innen 3. kvartal 2027.

Begrunnelse:

Sak 76/2025; Ny organisasjonsform for Krødsherad frivilligsentral ble i kommunestyret 19.juni vedtatt skulle opp igjen som B-sak til formannskapet i september samme år. Saken var da bredere anlagt med blant annet innspill fra de frivillig sektor. Hovedformålet med å fremme saken i juni var å vurdere ny organisasjonsform, og kommunedirektøren mener saken nå er tilstrekkelig utredet til å fatte vedtak om dette hvis det skulle være ønskelig. Formannskapet vedtok 4. september å sende saken over til kommunestyret den 18. september som en A-sak.

Saksopplysninger:

Krødsherad frivilligsentral ble etablert i 2022 og er lokalisert på Noresund i de tidligere lokalene til turistinformasjonen. Sentralen har som mål å skape sosiale møteplasser og koble folk sammen, og tilbyr et variert utvalg av aktiviteter som lesesirkel, GåVenn, SkoleVenn, datahjelp, Møteplass Krøderen Stasjon, småjobber og bridgeklubb. Sentralen har 28 aktive frivillige som bidrar til de ulike aktivitetene. Sentralen fungerer som en møteplass for alle i bygda og er et ressurscenter og knutepunkt for frivillighet. Krødsherad frivilligsentral spiller derfor en viktig rolle i lokalsamfunnet ved å stimulere til frivillig innsats, skape åpne møteplasser, og fungere som et bindeledd mellom kommunen og frivillig sektor.

Krødsherad frivilligsentral ledes av to ledere; styret ved styreleder på et rent strategisk nivå, og kommunalsjef for sektor livsløp på det administrative. En slik fordeling av ansvarsoppgaver har vist seg å være utfordrende for alle parter. Styreleder for Krødsherad frivilligsentral har nå valgt å trekke seg fra sitt verv grunnet kapasitetsutfordringer, når det viser seg et behov for en mer operativ enn strategisk støtte til sentralen. Den operative støtten kan ikke forventes av en styreleder som utfører oppgaven basert på frivillighet, noe som vanskeliggjør styrelederrollen. Med dette som bakgrunn ses det som hensiktsmessig å se på en annen organisasjonsform, hvor kommunen vil holde i det strategiske og administrative arbeidet som en del av kommunal sektor. Det vil fortsatt være daglig leder av frivilligsentralen som drifter sentralen, og fremdeles i tett samarbeid med frivilligheten.

Nåværende organisasjonsform: Krødsherad frivilligsentral eies av Krødsherad kommune, og sentralen har et strategisk styre som følger opp strategi, utvikling og daglig drift. Kommunen har det administrative ansvaret og er arbeidsgiver for daglig leder. Årsmøtet er sentralens høyeste myndighet og mellom årsmøtene ledes sentralen av et styre valgt blant frivilligheten i kommunen.

Alternativ organisasjonsform: Som eksempel har Sigdal kommune valgt å ha en annen organisasjonsform og organiserer sin frivilligsentral inn i kommunal sektor. Dette har gitt positive ringvirkninger i samarbeid og forståelse av hva frivillighet handler om både internt og eksternt i kommunen. De har opprettet to ressursgrupper som bistår daglig leder i utvikling og drift. Den ene ressursgruppen er intern, og sikrer daglig leder sitt behov for tverrfaglig dialog og samarbeid. I den andre er frivilligheten representert, og sikrer en tett dialog med frivilligheten og fungerer som et styre for sentralens aktiviteter. Sigdal frivilligsentral sin positive erfaring med denne organisasjonsformen er det som legges til grunn for forslag til ny organisering for Krødsherad frivilligsentral.

Det er daglig leder av Krødsherad frivilligsentral i samspill med de frivillige som selv skal bestemme hvem som skal sitte i ressursgruppen for frivillige, og hvordan denne best kan utformes og virke. Det er viktig å påpeke at det er lovstridig for kommunen å gi fra seg kommunale lovpålagte oppgaver og at disse dermed ikke kan overføres til frivilligheten. Dette, samt en bred dialog mellom frivilligsentralen og andre frivillige organisasjoner i Krødsherad vil sikre en solid frivillig forankring hvor det er de frivillige som legger premissene for hvilke aktiviteter som skal foregå.

Forslaget er diskutert med avtroppende styreleder, Eldrerådet og Rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne, og alle tre støttet det foreslåtte grepet om organisasjonsendring. Forslag til ny organisering ble tatt opp i årsmøtet til frivilligsentralen. Her kom det flere innspill til fordeler og ulemper, samtidig som det var ønskelig å ta det opp som en egen sak hvor flere frivillige var til stede. Det ble derfor kalt inn til et møte på frivilligsentralen 27.august for en bred dialog rundt inntrykk ved de to ulike organisasjonsformene. De frivillige opplever at ordinær styreform sikrer de frivilliges stemme og styring direkte inn i sentralen og vil være en stor fordel i det videre utviklingsarbeidet i sentralen.

Styret har den siste tiden hatt en sammensetning av styremedlemmer som ikke har vært delaktige i frivilligheten i kommunen og har derfor litt lite kjennskap til frivilligheten og dens natur. De frivillige uttrykker at styret bør være integrert i frivilligheten for å lykkes godt. Arbeidet vanskeliggjøres når styret ikke har denne innsikten. De frivillige mener det også bør være god representasjon fra de ulike aldersgruppene for å nå et bredere publikum. De frivillige er bekymret for at ved å innlemmes i kommunal sektor så minskes de frivilliges stemme. De er videre opptatt av at uavhengig av hvordan frivilligsentralen er organisert, så skal det være de frivillige som holder i de ulike aktivitetene og styrer det frivillige arbeidet. De er positive til at det er foreslått en ressursgruppe hvor daglig leder kan få faglig

bistand og innspill fra kommunens ansatte, samt at dette og kan være en kanal hvor daglig leder kan informere om hva de frivillige jobber med. Samtidig er de svært fornøyd med at det er foreslått en ressursgruppe bestående av de frivillige som er den som vil være daglig leder i Frivilligsentralen sin nærmeste samarbeidspartner og bidragsyter.

Vedlagt til saken ligger utkast til nye vedtekter tilpasset organisasjonsform som kommunal enhet. Om forslaget til endring hvor sentralen innlemmes i sektor Livsløp vedtas, er det naturlig at eksisterende samarbeidsavtale utgår. Arbeids- og oppgaveinstruks vil da ligge i den ordinære styringslinja.

Kommunedirektørens vurdering:

Basert på erfaringene fra de siste tre årene Krødsherad frivilligsentral har vært i drift og at styreleder nå fratrer sitt verv på grunn av kapasitetsutfordringer, vil det være et naturlig tidspunkt å vurdere dagens organisasjonsform. Daglig leder vil ved en omorganisering ha en leder å forholde seg til fremfor to, på både strategisk og operativt nivå. Daglig leder vil på en annen måte bli en del av et større fellesskap, noe som vil være hensiktsmessig for arbeidsmiljø og trivsel. Kommunedirektøren ønsker å understreke at denne omorganiseringen foreslås for å ytterligere styrke de frivilliges stemme, ikke minske de. De frivillige er en viktig del for at Krødsherad kommune skal kunne være et vertskap i verdensklasse, og kommunedirektøren vurderer det dithen at en ny organisering vil kunne bidra til en styrking av dette.

Ressursgruppen som er satt sammen av frivillige vil erstatte dagens styrefunksjoner. Ressursgruppen for frivillige vil sikre en kontinuerlig dialog og samspill mellom de frivillige og daglig leder. Dette gjør at alle planer vil være forankret i de frivilliges egne innspill, noe som vil være avgjørende for en velfungerende frivilligsentral. Det er viktig å understreke at der den kommunale ressursgruppen skal være et tverrfaglig møtepunkt for daglig leder, så vil den frivillige ressursgruppen være den som holder i hvilke tilbud og aktiviteter som skal tilbys ved Krødsherad frivilligsentral. Frivilligsentralen sine aktiviteter er det de frivillige som selv skal styre.

Kommunedirektøren vurderer det slik at en ny organisering vil sikre flere sparringspartnere for daglig leder, noe som vurderes som utelukkende positivt. Kommunedirektøren mener likevel at en evaluering av omorganiseringen bør gjennomføres av daglig leder ved frivilligsentralen og ressursgruppene våren 2027. Det vil gi de tid til å prøve ut en ny organisering, samt tid til å se på hva som kan gjøres for å ytterligere forsterke de frivilliges stemme.

Vedlegg

- 1 Vedtekter kommunal frivilligsentral september 2025